

LAKIALOITE 57/2002 vp

Laki säteilylain muuttamisesta

Eduskunnalle

Röntgenosastoilla työskentelevät hoitajat joutuvat päivittäisessä työssään alttiiksi ionisoivalle säteilylle. Vuosien ja vuosikymmenien päivittäinen säteilyaltistus lisää tutkimusten mukaan riskiä sairastua syöpään. Potilaiden kannalta tehokkaat uudet hoito- ja tutkimusmenetelmät ovat jopa lisänneet hoitohenkilökunnan säteilyaltistusta.

Vuonna 1967 säädettiin säteilylaissa röntgensäteilylle altistuvien henkilöiden ylimääräisestä loma-oikeudesta, nk. säteilylomasta. Tämän lomaoikeuden terveydellinen peruste on hoitomenetelmien kehittymisen myötä muuttunut, mutta ei suinkaan poistunut. Altistuminen säteilylle ja siihen liittyvät riskit ovat edelleen tosiasia. Eduskunta päätyi vuonna 1997 kumoamaan säteilylain 72 §:n, jossa säädettiin asetuksella määriteltävästä nk. säteilylomasta. Perusteena oli kuvantamistekniikan ja säteilysuojauksen kehittyminen turvallisemmiksi. Viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana on kuitenkin tullut uusia hoito- ja tutkimusmenetelmiä, jotka altistavat hoitohenkilökuntaa säteilylle. Olosuhteet hoitotyössä ovat siis muuttuneet siten, että peruste kumotun säteilylain 72 §:n palauttamiselle on olemassa.

Euroopan neuvoston ministerikomitea on ottanut kantaa säteilylain 72 §:n mukaisen säteilyloman poistamiseen päätöksessään 21.2.2002. Ministerikomitean kannanotto velvoittaa Suomea ensisijaisesti toimimaan niin, että säteilyaltistus saadaan poistettua.

Eduskunnassa on parhaillaan käsittelyssä uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan hy-

väksyminen. Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta totesi lausunnossaan, että ionisoivan säteilyn aiheuttamia vaaroja terveydenhuoltoalan töissä ei toistaiseksi ole pystytty poistamaan, vaan valiokunnan saaman selvityksen mukaan potilaiden kannalta tehokkaiden uusien tutkimus- ja hoitomenetelmien käyttö on jopa lisännyt henkilökunnan säteilyaltistusta. Työ- ja tasa-arvoasiain valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus yhteistyössä asianomaisten työmarkkinajärjestöjen kanssa selvittää, onko tarpeen ryhtyä toimiin lainsäädännön muuttamiseksi siten, että ionisoivalle säteilylle altistuvan terveydenhuoltohenkilöstön oikeus ylimääräiseen palkalliseen lomaan turvataan. Ulkoasiainvaliokunta yhtyi mietinnössään työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunnan kantaan ja piti tärkeänä, että kysymys selvitetään ottaen huomioon uudistetun peruskirjan asema Suomea sitovana kansainvälisenä sopimuksena.

Euroopan neuvoston ministerikomitean päätös velvoittaa Suomen valtiota toimimaan riskien vähentämiseksi, joten säteilylakiin on palautettava viisi vuotta sitten poistettu ylimääräistä lomaoikeutta koskeva lainkohta. Lisäksi on edelleen kehitettävä tutkimusta ja teknologiaa, jotta hoitohenkilökunnan työhön liittyvät säteilyriskit saadaan minimoitua.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki säteilylain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 27 päivänä maaliskuuta 1991 annettuun säteilylakiin (592/1991) siitä lailla 490/1997 kumotun 72 §:n tilalle uusi 72 § seuraavasti:

72 §

Asetuksella säädetään työssä ionisoivalle säteilylle alttiiksi joutuvien henkilöiden lyhyemmästä työajasta ja pidemmästä vuosilomasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
.

Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 2002

Pertti Hemmilä /kok
Pertti Mäki-Hakola /kok
Petri Salo /kok
Marjukka Karttunen /kok
Ilkka Kanerva /kok
Liisa Hyssälä /kesk
Janina Andersson /vihr

Ismo Seivästö /kd
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Mauri Salo /kesk
Anne Holmlund /kok
Marjaana Koskinen /sd
Mikko Immonen /vas
Heli Paasio /sd